

Kristus er Kirkens eneste grundvold

Ugen 18. – 25. januar er den fælles bedeuge for kristen enhed. I år har forberedelsen af denne uge yderligere styrket samarbejdet mellem Kirkernes Verdensråd og Den katolske Kirke, som for første gang offentliggør et inspirationsmateriale i fællesskab

Af Erling Tiedemann ¹

Med temaet "Kristus er Kirkens eneste grundvold", hentet fra en tekst i Første Korintherbrev, som udgør det bibelske grundlag,² har generalsekretæren for Kirkernes Verdensråd, pastor Samuel Kobia, og sekretæren for Det pavelige Råd til Fremme af kristen Enhed, biskop Brian Farrell, i fællesskab fremlagt et økumenisk inspirationsmateriale til Bedeugen for Kristen Enhed. Selve udarbejdelsen af dette har været betroet en teologisk komité under Kirkernes økumeniske Råd i Slovakiet.

Bedeugen afholdes fast hvert år inden for rammen af de otte dage 18. – 25. januar. At det skulle være netop i disse dage, blev foreslået så tidligt som i 1908 af franciskaneren Paul Wattson, der havde i tankerne, at ugen ved at starte på en fest for den hellige Peter og slutte med en fest for den hellige Paulus ville få en særlig symbolsk karakter. På den nordlige halvkugle indbydes de kristne således til at mødes i disse dage og bede for deres enhed, mens det er lidt mere spredt, hvornår bedeugen afholdes på den sydlige halvkugle, idet januar her er den store sommerferiemåned; mange steder foretrækker man derfor at placere bedeugen i forbindelse med pinsen, således som det blev foreslået af "Faith and Order" i 1926.

"Faith and Order" er i dag en særlig komité under Kirkernes Verdensråd, der er dannet af 342 forskellige kirkesamfund, fordelt på 120 lande. Den katolske Kirke er ikke medlem af Kirkernes Verdensråd, men af "Faith and Order", som derfor også i en årrække har dannet ramme om et udstrakt økumenisk samarbejde.

Ved præsentationen af inspirationsmaterialet understregede biskop Farrell og pastor Kobia, at selv om teksterne i første række er udarbejdet til brug i Bedeugen, så er det også tanken, at de skal kunne bruges hele året i forbindelse med økumenisk dialog og fælles bøn.

De følgende sider rummer en oversættelse af et uddrag af materialet.³

¹ Artiklen bygger på en meddelelse fra den katolske informationsservice Zenit og rummer en oversættelse af et uddrag af det fælles inspirationsmateriale

² 1 Kor 3, 1-23

³ Det samlede materiale kan findes på engelsk ved at [klikke her](#)

BIBELTEKST FOR 2005

1 Kor 3, 1-23

Og jeg kunne ikke tale til jer, brødre, som til åndelige mennesker; jeg måtte tale til jer som til kødelige mennesker, som til spæde i troen på Kristus. Jeg gav jer mælk, ikke fast føde, for den kunne I endnu ikke tåle, og det kan I heller ikke nu; for I er stadig kødelige mennesker. For når der er misundelse og splid iblandt jer, er I så ikke kødelige og lever slet og ret som mennesker? Når én siger: Jeg hører til Paulus, og en anden: Jeg hører til Apollos, er I så ikke slet og ret mennesker?

Hvad er da Apollos? Og hvad er Paulus? Tjenere, ved hvem I kom til tro, og hver for sig tjente vi med den gave, Herren gav. Jeg plantede, Apollos vandede, men Gud gav vækst, så hverken den, der planter, eller den, der vander, er noget, men det er Gud, som giver vækst. Den, der planter, og den, der vander, er ét, og enhver skal få løn efter sit arbejde. For vi er Guds medarbejdere, og I er Guds mark, Guds bygning.

Efter den nåde, der var givet mig af Gud, har jeg som en kyndig bygmester lagt grundvolden, men en anden bygger videre på den. Enhver bør se til, hvordan han bygger. For ingen kan lægge en anden grundvold end den, der er lagt, Jesus Kristus. Hvis nogen bygger på grundvolden med guld, sølv, ædelsten, træ, halm, skal det vise sig, hvad slags arbejde enhver har udført. Dagen skal gøre det klart, for den bryder frem med ild, og ilden skal prøve, hvordan hver enkelts arbejde er. Hvis det, han har bygget, bliver stående, skal han få løn, men hvis hans arbejde går op i luer, skal han gå glip af lønnen, men selv blive frelst, dog som gennem ild.

Ved I ikke, at I er Guds tempel, og at Guds ånd bor i jer? Hvis nogen ødelægger Guds tempel, skal Gud ødelægge ham. For Guds tempel er helligt, og det tempel er I.

Ingen må bedrage sig selv. Hvis nogen af jer mener at være vis i denne verdens forstand, må han blive en dåre for at blive vis. For denne verdens visdom er dårskab for Gud — der står jo skrevet: »Han fanger de vise i deres snedighed,« og igen: Herren kender de vises tanker, han ved, at de er tomme.

Derfor må ingen være stolt af mennesker. Alt tilhører jo jer, enten det er Paulus eller Apollos eller Kefas, enten det er verden eller liv eller død, enten det er det, som nu er, eller det, som kommer — alt tilhører jer. Men I tilhører Kristus, og Kristus Gud.

INTRODUKTION TIL TEMAET

Kristus er Kirkens eneste grundvold

Den situation, som dette tema er blevet udviklet i, er præget af nye muligheder for kirkelig vækst. Kirkerne i Slovakiet har oplevet mere end et tiår med fornyelse og vækst efter fire årtier, hvor de levede under et politisk styre, som – skønt det tillod kirkerne at eksistere – forsøgte at forhindre deres vækst og begrænse deres vidnesbyrd i samfundet. Under arbejdet med at forberede temaet for dette års Beduge for Kristen enhed, overvejede medlemmerne af den forberedende arbejdsgruppe følgende spørgsmål:

1. På hvilken *grundvold* bygges en ny "eksistens" for kirkerne i landet?
2. Er der et rum for *vækst i enhed* i takt med, at de respektive konfessionelle fællesskaber vokser?
3. Med hvilke midler kan Kirkens *tjeneste* styrkes?

I Det ny Testamente er bevaret breve, som er skrevet til kirkerne for at fremme deres åndelige vækst, eftersom de levede i en verden, der ofte var fjendtligt stemt over for Evangeliets værdier. Et af disse brev er Første Korintherbrev, som medlemmerne af arbejdsgruppen tog som ledetråd for deres arbejde.

Betragtningerne i det følgende giver en teologisk og pastoral introduktion til dette års tema og til bedeugens otte dage; de tager i det væsentlige udgangspunkt i den slovakiske kontekst og i de kristne kirkers erfaringer i de seneste år. De tre spørgsmål vil imidlertid også kunne rumme en udfordring for alle kirker og kristne fællesskaber – uanset i hvilken kontekst de befinder sig, det være sig under vækst eller tilbagegang.

Vækst i tro er vækst i enhed

Under overvejelserne af de erfaringer, man havde gjort med hensyn til kirkelig vækst i Slovakiet, kom det til at stå klart, at denne vækst i sandhed er en gave til alle kirker i landet. Folk, som før 1989 undgik at være medlem af en kirke, begyndte at vende sig mod kirkerne for at søge svar på væsentlige eksistensspørgsmål. Det betød, at kirkerne var nødt til at lære, hvordan de kunne give svar ved at viderebringe Evangeliet i denne nye kontekst af vækst. Denne situation var ikke forskellig fra den, der var gældende for Paulus, som hjalp Kirken i Korinth, da den var i en vækstfase.

Vækstprocessen er imidlertid ikke uden problemer og bagslag. Paulus bemærkede, at korintherne stadig ikke var klar til den faste føde, som sikrer en vækst i troen. Det er normalt at begynde med at vokse op på mælk. Men hvis kroppen efter en tid ikke er i stand til at optage fast føde, så er der noget galt og usundt ved den.

Paulus brugte et meget stærkt udtryk til at beskrive folk i Korinth. Han kalder dem "kødelige mennesker", fordi han kan se, at de mangler åndelig modenhed. De lever stadig under hensyntagen til deres menneskelige tilbøjeligheder, hvad der kommer til udtryk gennem deres smålige jalousi og indbyrdes stridigheder (1. dag i bedeugen). Hvordan kan Paulus bruge disse stærke ord til at beskrive de mennesker, hvis kirke er så rig på forskellige gaver og så fuld af liv? Han kender jo selv til denne rigdom og kommenterer den i 1 Kor 14.

Det var imidlertid ikke gennem et fravær af ophøjede tanker eller af synlige tegn på kraft, at manglen af åndelig modenhed åbenbarede sig. Menigheden var rig på gaver og gerninger. De var i så henseende hverken fattigere eller svagere end andre menigheder. Trods alt dette beskriver Paulus Kirken i Korinth som kødelig og barnlig. Hvorfor? Fordi der manglede enhed mellem dem.

Kirkerne i Slovakiet har nu spurgt sig selv, hvor autentisk deres vækst har været gennem de sidste 15 år med frihed og nye muligheder. Hvor meget er deres resultater værd, hvis der stadig er spændinger mellem dem som forskellige konfessioner? Kirkerne i Slovakiet har erkendt behovet for at bede for en vækst i en tro, der er kendetegnet ved enhed i tjeneste og indbyrdes forståelse.

Ydmyg tjeneste forener

Grunden til splittelse i Korinth skyldes ikke forkastelsen af nogen grundlæggende trossandhed. Problemet i Korinth drejede sig om, at man ikke havde lagt de gamle, uforløste menneskelige adfærdsmønstre bag sig. Trods de mange åndelige gaver, som korintherne var blevet velsignet med, var der noget, som manglede: De var ikke ét i henseende til at have samme sind og samme mål. Paulus afviser denne måde at være kristen på. Han falder ikke i den fælde, som består i andre lederes jalousi, når nogle mennesker forguder ham og identificerer sig selv som dem, som hører ham til. Han insisterer på, at hverken han selv eller Apollos er "herrer", som folk hører til under. Han og Paulus er "tjenere, ved hvem andre kom til tro".⁴ Og selv denne tjeneste beroede ikke på deres egne kræfter. Under opfyldelsen af denne tjeneste var de fuldstændigt afhængige af Herrens nåde: "Hver for sig tjente de med den gave, Herren gav".⁵

Denne holdning viser på én gang ydmyghed og storhed. Paulus forstår *tjeneste* på en måde, der adskiller sig fra et verdsligt perspektiv. Kun "at være tjener" er det diametralt modsatte af at ønske at lade sig tjene som en vigtig person i Kirken. I Matthæus 20,28 lærer Jesus os, at "Menneskesønnen ikke er kommet for at lade sig tjene, men for selv at tjene".

Derfor skal alle gaver, der modtages, omsættes i tjeneste af Guds plan, eftersom de skal vise tilbage til den, der har givet, og ikke til dem, der har modtaget disse gaver.

Paulus forstår, at frugten af denne tjeneste vil være anderledes, fordi den er bygget på samarbejde. Det er ganske rigtigt også den virkelighed, som vi har erfaret i den slovakiske sammenhæng. Som følge af en ny situation, hvor folk kan bevæge sig frit omkring, ser præsterne ofte ikke frugten af det ord, der blev plantet. Nu er det derfor som i den paulinske kontekst, hvor nogle planter, mens andre i hverdagen bidrager til væksten, og endnu andre høster. I gamle dage blev folk i de samme landsbyer og byer, hvor deres hyrder tog sig af deres åndelige behov, fra Evangeliet blev sået og senere modnedes og satte sig frugt, der kunne høstes. I dag kan der være mange involverede i denne modningsproces – og det er ikke uden problemer. Selv inden for kirker af samme konfession fører dette til spændinger mellem dem, der er hinandens kolleger i tjenesten – ganske som det gjorde i Korinth. Yderligere bliver det ofte glemt, at det er ikke præsterne, som sætter troen i stand til at gro, men at det kun "er Gud, som giver vækst"⁶ (2. dag i bedeugen).

Denne situation får os til at standse op et øjeblik og spørge: I hvilken udstrækning skyldes spændinger os imellem i realiteten egentlige forskelle i troslære? Hvor meget hovmod er der stadig mellem os? I hvilken udstrækning er det en længsel efter magt, som styrer vore handlinger, i stedet for et ønske om en beredthed til at tjene?

Paulus stod over for en tilsvarende situation blandt de kristne i Korinth. Hans løsning var, at ydmyghed i tjenesten forener. Det er også, hvad kirkerne er ved at lære under deres liv i fællesskab. Vi indser, at vi er medarbejdere, Guds medarbejdere, der hver bygger på den eneste grundvold, Gud har lagt, nemlig Jesus Kristus. Når vi ved dét, er vi i stand til at støtte hinanden og til at handle alt efter det mål af nåde, som Gud har givet enhver af os (3. dag i bedeugen).

⁴ 1 Kor 3,5

⁵ Sammesteds.

⁶ 1 Kor 3,7

Bygge tjenesten på den eneste grundvold

Det ansvar, vi har i vores tjeneste, er stort. Grundvolden er blevet lagt, men den bygning, som rejser sig, afhænger også af det arbejde, som enhver bygningshåndværker udfører. Hvordan bruger enhver den gave, som Gud giver? Senere i sit brev til korintherne kommer Paulus ind på, at der er forskellige gaver og forskellige tjenester, men at det er den samme herre, som skænker dem. Denne forskellighed er givet af den samme Ånd for det fælles gode og for legemets enhed.⁷ Disse gaver skal altså bruges på den rigtige måde i henseende til at opbygge Kirken og bygge broer som et tegn på håb og på enhedens frugt i Kristus (4. dag i bedeugen).

Hvad der står klart for Paulus – og i vores sammenhæng – er, at det byggearbejde, som er blevet udført, vil blive prøvet på en måde, hvor karakteren af dét, som enhver har ydet, vil komme frem i lyset. Tidligere var kirkerne fra tid til anden alt for optaget af sig selv og deres egne dagsordener, mens de var mindre optaget af at forkynde den korsfæstede og opstande Kristus som grundvolden for et kristenliv. Paulus så sig selv som én, der skulle stå til regnskab over for Gud for, hvad han havde udrettet. På samme måde er det nødvendigt for kirkerne ikke kun at betragte sig som ansvarlige over for Gud, men også over for hinanden som medarbejdere i deres tjeneste. Karakteren af udført arbejde vil afsløre karakteren af vort discipelforhold (5. dag i bedeugen).

Når Paulus søgte at sætte mod i de kristne i Korinth, var han nødt til at fastslå karakteren af deres identitet. I og med, at de havde modtaget Åndens gave, var de blevet Guds tempel og bærere af Guds billede. Denne realitet ansporede disse kristne til at leve i enhed med Ånden, som på sin side forenede dem med Kristus, den eneste grundvold.

Fra vores egne erfaringer som mennesker og fra de historier, som vi genfortæller, kan vi begynde at se, hvor tåbeligt og meningsløst vi har opført os med dét resultat, at der er opstået splittelser imellem dem, som følger Kristus. Det er denne tåbelighed, Paulus indledte sit brev med at nævne, da han formanede dem om at enes og undgå splittelser, eftersom de skulle "holde sammen i tanke og sind".⁸

Ud af Kristi ene Kirke har vi skabt mange opsplittninger, der havde deres grundlag i meningsforskelle, og som skyldtes, at vi ikke havde samme sind og mål, men modarbejdede hinanden. Man kan godt se dette som frugten af at leve i en verden, hvor sådanne størrelser som individualisme og konkurrence betragtes som udtryk for visdom. I modsætning hertil forkynder Paulus budskabet om Kristus, som ydmygede sig selv og påtog sig vores menneskelige svaghed, endog indtil døden, idet han således åbenbarede, hvad "Gud har beredt for dem, der elsker ham"⁹ (7. dag i bedeugen).

Paulus viser forbindelsen mellem de forskellige medarbejdere, som tjener Evangeliet. Dernæst sætter han dette fællesskab ind i en kontekst af universel og kosmisk enhed. Han forsikrer dem, som til forskellige tider og på forskellige måder er med til at bygge på den eneste grundvold, at de i fællesskab tilhører Kristus. De er hans. Hvis vi hører Kristus til, så hører vi også Gud til. Paul er på det rene med, hvordan Gud i skabelsen handler gennem Kristus for at gøre alting nyt og forsoner alle ting. Som tjenere og præster er vi ét, når vi gør os klart, at vores tjeneste begynder i Kristus og har Gud som mål, han, som har lagt den eneste grundvold for vores tro, og fra hvem vores enhed kommer (8. dag i bedeugen).

De otte dage med bøn for enhed er en indbydelse til – som forskellige kirker - at overveje tingene i fællesskab; til at bede om velsignelse for hinanden og til at se, hvor vi sammen kan gro i enhed.

⁷ 1 Kor, 12, 4 ff.

⁸ 1 Kor 1,10

⁹ 1 Kor 2,9